

Sygn. akt *X K 907/17*

Uzupełnienie uzasadnienia do wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 12 kwietnia 2018 roku, sporządzone stosownie do art. 449a § 1 k.p.k.

Sąd w uzasadnianym wyroku nie zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody, wyrządzonej popełnionym przestępstwem, na rzecz małoletnich K. K. oraz M. K. (1), albowiem w przedmiotowej sprawie zaistniała przeszkoda do orzekania w tym przedmiocie. Jak wynika bowiem z treści art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k. nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono. Cytowany przepis zawiera zatem tzw. klauzulę antykumulacyjną uniemożliwiającą nałożenia obowiązku naprawienia szkody (lub innego przewidzianego w art. 46 § 1 k.k.) nawet wtedy, gdyby w świetle przepisów prawa karnego materialnego jego nałożenie było obligatoryjne, ratio legis bowiem tego przepisu sprowadza się do wyeliminowania sytuacji, w której w związku z tą samą szkodą dochodzi do dwóch tytułów egzekucyjnych (zob. wyr. SN z 5.11.2008 r., V KK 150/08, KZS 2009, Nr 7–8, poz. 44; wyr. SN z 17.12.2008 r., III KK 343/08, Prok. i Pr. – wkł. 2009, Nr 5, poz. 19; wyr. SA we Wrocławiu z 1.8.2012 r., II AKA 198/12, L.). Zważyć przy tym należy, że zakaz ten odnosi się do każdego określonego w ustawie wypadku orzekania karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody, nie ma przy tym znaczenia, czy roszczenie zasądzone w postępowaniu cywilnym zostało skutecznie wyegzekwowane. Zakaz wynikający z klauzuli określonej w art. 415 § 5 k.p.k. odnosi się do każdego wypadku orzekania karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody, niezależnie od podstawy prawnej umożliwiającej wydanie takiego orzeczenia, a więc również do art. 72 § 2 k.k., tj. do zobowiązania do naprawienia szkody przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary (tak też Sąd Apelacyjny w Krakowie, II AKA 205/15). W ocenie Sądu także orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody, o nawiązce czy też zadośćuczynieniu w ramach obowiązków probacyjnych na podstawie art. 67 § 3 k.k. nie jest w oparciu o treść przepisu art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k. możliwe.

W realiach niniejszej sprawy oczywistym zdaje się, iż skoro oskarżony dopuścił się popełnienia czynu, o którym mowa w art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 30 maja 2017 roku), to owym roszczeniem, o którym mowa w treści art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k., są przysługujące pokrzywdzonym M. K. (1) i K. K., za okres opisany w sentencji wyroku, wierzytelności z tytułu alimentów. Wierzytelności, o których orzeczono już prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 20 stycznia 2011 roku w sprawie o sygn. akt V RC 527/10. Warto w tym miejscu podkreślić, że ustawodawca nie wymaga, ażeby wyłącznym źródłem owego roszczenia, o którym mowa w art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k., było przestępstwo, którego dopuścił się oskarżony. Wskazuje jedynie na to, że roszczenie przysługujące pokrzywdzonym musi z tego przestępstwa wynikać – co w ocenie Sądu miało miejsce w przedmiotowej sprawie. To właśnie fakt uporczywego uchylenia się przez oskarżonego od spełnienia obowiązków alimentacyjnych wobec pokrzywdzonych stanowił przecież jedną z podstaw przypisania mu sprawstwa i zawinienia występku z art. 209 § 1 k.k. Tym samym to właśnie ów czyn stanowił, w odniesieniu do przypisanego oskarżonemu występku, źródło przysługującym M. K. (1) i K. K. roszczeń o zapłatę należności alimentacyjnych.

W konsekwencji, mając na względzie, że w dacie wyrokowania o roszczeniach pokrzywdzonych wynikających z popełnienia przestępstwa orzeczono prawomocnie w innym postępowaniu - Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 20 stycznia 2011 roku w sprawie o sygn. akt V RC 527/10 (prowadzone było nawet postępowanie egzekucyjne w tym zakresie, co stanowiło podstawę złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w przedmiotowej sprawie) Sąd, z uwagi na klauzulę antykumulacyjną z art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k., nie orzekł w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody, nawiązki czy też zadośćuczynienia.

Na marginesie jedynie warto zauważyć, że ani M. K. (1) ani też M. K. (2) w imieniu K. K. nie złożył wniosków o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody, o zadośćuczynienie czy też o orzeczenie nawiązki.